

TRIBUT A JOAQUIM FOLGUERA

«La Publicitat» surt avui, per primera vegada, redactada íntegrament en la nostra llengua. Al gaudiment de cadascú per aquesta renovació feliç d'un vell full ciutadà, segueix en alguns la melangia per l'absència d'aquell qui, d'aquesta gesta, n'hauria estat per ventura un propulsor cabdal: En Joaquim Folguera. Complim, doncs, en aquesta primera plana oberta del nostre diari, en català, el deure inicial de tributar un record a la seva memòria.

En el dolç trasbals, gairebé voluptuós, per a adaptar «La Publicitat» a la nostra llengua i incorporar-la definitivament a la causa de la Pàtria, havem tingut sovint la sensació de la no-presència de qui fou un dels nostres amics millors. Ja arran del seu traspàs ens havíem trobat de vegades havent de suspendre la realització de petits projectes, perquè el càlid alè que els hauria vitalitzat s'havia extingit no pas en el batec d'un dolor propi sinó en la tràgica arbitrietat d'una ventada assoladora. Cada vegada que la nostra voluntat impacient pugnava per realitzacions immediates de projectes vastíssims i quasi irrealitzables, n'era En Folguera l'impuls inicial i n'era ell a darrera hora l'únic recer acollidor. Temps després de la seva mort ens havia esdevingut de dirigir-nos instintivament a l'indret on en vida el trobàvem i, amb l'amargor als llavis de la cendra de les paraules que li volíem dir, mortes a flor de llavi, havíem de recular les nostres passes.

El cercle d'amics que voltava En Folguera era tanmateix divers. La seva paraula, dolça en lliscar, s'afilava agudament al contacte de la carn amiga i ens feia redreçar tènueament adolorits, disposats, però, a l'atenció que ens era requerida. Entorn d'ell, gent que sempre més ha anat d'ací d'allà esparsa, s'havia aglutinat, disposada a acceptar el seu guiatge, a escoltar la seva veu, perenne al nostre record, a seguir els seus consells refermats en la seva gosadia o en el seu seny, a encendre els ulls i els cors amb una de les roents guspies del seu i a protegir-nos gelosos sota la blavor gairebé divina dels seus ulls. L'encís d'aquella voluntat ardent, travada per la misèria per ventura transitòria del seu cos, ens havia subordinat sense adonar-nos-en a una autoritat que acceptàvem joiosament. Literats, artistes, periodistes, economistes, homes de ciència i fins i tot homes d'affers, coronaven llurs iniciatives amb les d'En Folguera, i la possibilitat d'atènyer belles coses irrealitzables se'ns presentava tot d'una.

Un dels projectes d'En Folguera era de publicar un gran diari català. No cal dir com a la seva imaginació i, per encomanament, a la imaginació de tots, aquest diari hauria estat el millor del món. Malcontents en absolut dels que surten a Barcelona, més malcontents encara dels diaris espanyols, el nostre diari seria l'ideal. Ressegüíem àvidament la premsa anglesa, francesa, nord-americana, italiana, etc., i en cadascun dels diaris d'aquests països estrangers

trobàvem innovacions per a introduir al nostre i defectes per a repel·lir. Discutíem la grandària —i ell la imposava—; dibuixàvem la disposició del text —i admetíem la seva—; estenia una llista de col·laboradors liberalíssima i extensa —i l'acceptàvem tal com ens la llegia.

Format que particularment no ens era agradable, tipus de lletra amb els quals no estàvem pas tots d'acord, seccions que creïem inútils o contraproductives, col·laboradors que mai de la vida no havíem volgut a costat nostre, ho acceptàvem sense contradicció. Per tal com tots aquests detalls en els quals com a tals teníem particularment raó de rebutjar, preniem tot un altre aire en disposar-los. En Folguera de guisa i de faisó que els elements més antagònics s'harmonitzaven sota el control del seu voler.

¿Què hauria fet En Folguera en aquests moments actuals? Potser el diari que ell havia projectat hauria sortit temps ha, si no tan perfet almenys acceptable. Potser es trobaria entre nosaltres. I s'hi trobaria al davant, comandant i aconsellant, amb tots plegats mobilitzats a les seves ordres, fent del diari una magnífica toia on la flor vermella de les nostres extremitats juvenívoles encerclaria la púdica flor morada d'una tragèdia personal.

El nostre camí quotidià a «La Publicitat» és gairebé el mateix camí quotidià que teníem amb En Folguera. En aquest diví decandir-se de l'estiu, en aquesta flonjor capvespral de setembre, el passeig de Gràcia ens submergeix en una tèbia dolçor que ens fa parlar sota veu, perquè en veu alta els nostres mots ressonen massa violents. Nosaltres encara ens hi acompanyem amb En Folguera. Li exposem els nostres plans com si ell fos vivent i els rectifiquem com si encara ens hi fes observacions.

Ell, que havia hagut de renunciar a tantes de joies humanes, havia lliurat la seva passió a les coses de l'esperit. Entorn seu, avui, els que havem abandonat amb els ulls encesos i el cor a trossos les joies transitòries d'una prolongada minyonia, formariem potser legió. Les siringues sonen tan lluny que no en sabem de copsar el ritme ni ens podem lliurar a la dansa. Si encara tenim les mans doloroses de les deixes d'un perfum que ens subjugava, cerquem l'aigua purificadora i eixuguem-nos amb els bocins de túnica que servem entre mans. Fem de les nostres amargors, dels nostres plors, dels nostres desigs infinits i insatisfets el combustible que ha d'encendre una passió única: la de l'esperit per Catalunya.

Com En Folguera, fem que de la nostra set d'amor i d'expandiment, se n'enforteixi la voluntat per a posar-la a disposició de la causa santa de la nostra redempció nacional.

[«La Publicitat», 1-X-1922]